

Euroopan unionin varainhoitovuoden 2023 yleinen talousarvio (budjetti; Euroopan unioni; oikaisukirjelmä nro 1/2023)

U 65/2022 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio voi sovittelukomitean alkuun saakka täydentää talousarvioesitystään ns. oikaisukirjelmilla. Yleensä komissio täydentääkin esitystään lokakuussa muun muassa maatalousmenojen ja palkantarkistusten osalta.

Komissio antoi 5.10. oikaisukirjelmän nro 1 vuoden 2023 talousarvioesitykseensä (COM(2022) 670 final). Oikaisukirjelmässä komissio päivittää talousarvioesitystään mm. Ukrainaan liittyvien täydentävien toimien, Elpymisvälineen rahoituskustannusten, metsäpalojen torjumisen, uuden ehdotetun puolustusvälineen (EDIRPA), maatalous- ja koheesiomenojen, tiettyjen virastojen ja hallintomenojen sekä talousarvion tulojen osalta. Komission oikaisukirjelmä nro 1/2023 on osa vuoden 2023 talousarvioneuvotteluja. Oikaisukirjelmää tullaan käsittelemään neuvoston budjettikomiteassa, jotta voidaan antaa neuvoston puheenjohtajalle neuvottelumandaatti EU:n vuoden 2023 talousarviosta käytäviin toimielinten välisiin neuvotteluihin.

Suomen kanta

Suomen kannat komission alkuperäiseen talousarvioesitykseen on esitetty E-kirjeessä E 77/2022 vp ja U-kirjelmässä U 65/2022 vp.

Suomi tarkastelee oikaisukirjelmää osana talousarvioratkaisun kokonaisuutta. U-kirjelmässä U 65/2022 vp esitetyt kannat komission alkuperäiseen talousarvioesitykseen ovat lähtökohta myös komission oikaisukirjelmään. Näitä kantoja täydennetään oikaisukirjelmässä esitettyjen muutosten osalta seuraavasti:

Suomi pitää tärkeänä, että komissio kiinnittää erityistä huomiota rahoituksen todellisiin tarpeisiin unionin lainanotossa elpymisvälineen rahoittamiseksi, rahoituskustannusten

merkittävän kasvun johdosta. Suomi tukee komission ehdotusta käyttää liikkumavaravälinettä elpymisvälineen rahoituskustannusten kattamiseksi päivitettyjen korkoennusteiden vuoksi.

Suomi katsoo, että esitetty Euroopan puolustusteollisuuden väline osaltaan vastaa muuttuneen geopoliittisen tilanteen tuomiin lyhyen aikavälin tarpeisiin erityisesti niiden maiden osalta, jotka ovat lähettäneet paljon puolustusmateriaalia Ukrainaan tai joilla muuttuneen turvallisuustilanteen johdosta on tarve nopeasti täydentää omia puolustustarvikevarastojaan muiden jäsenmaiden kanssa samanlaisella materiaalilla. Tarvittaessa eri rahoitustarpeita on priorisoitava ja rahoituksen uudelleenkohdentamisen mahdollisuudet on selvitettävä mahdollisimman pitkälle. Suomi suhtautuu varauksellisesti ehdotukseen käyttää liikkumavaraa ja erityisrahoitusvälineitä Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteishankintojen avulla -välineen rahoittamisessa. (U 74/2022 vp)

Suomi korostaa EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja humanitaarista tukea Ukrainalle. (E 70/2022 vp)

Lisäksi U-kirjelmän U 65/2022 vp kannan 4. kappaletta täydennetään seuraavasti:

Suomi voi hyväksyä myös joustovälineen käytön otsakkeissa 2 b ja 6, jotka liittyvät Ukrainan auttamiseen, Ukrainasta pakenevien henkilöiden auttamiseen, ruokaturvan parantamiseen ja metsäpalojen torjuntaan.

U-kirjelmän U 65/2022 vp 5. kappaletta täydennetään seuraavasti:

Suomi suhtautuu myönteisesti siihen, että komission oikaisukirjelmän mukaan joustovälinettä ei olisi tarpeen käyttää otsakkeessa 7.

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Komission oikaisukirjelmän muutosten nettovaikutus komission alkuperäiseen talousarvioesitykseen olisi kokonaisuudessaan +758,3 miljoonan euron lisäys sitoumusmäärärahoihin ja +2 394,9 miljoonan euron lisäys maksumäärärahoihin.

Talousarvioesitys 2023, oikaisukirjelmän muutokset sekä oikaisukirjelmällä mukautettu talousarvioesitys

Maksusitoumus- (MSM) ja maksumääräraha (MM) milj. euroa käyvin hinnoin

	Talousarvioesitys 2023		Oikaisukirjelmällä tehdyt muutokset		Talousarvioesitys 2023 ml. oikaisukirjelmä	
	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM
1. Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	21 567,57	20 901,10			21 567,57	20 901,10
Rahoituskehyksen katto	21 727,00				21 727,00	
Liikkumavara	159,43				159,43	
2. Koheesio, palautumiskyky ja arvot	70 086,68	55 840,49	591,43	2 343,00	70 678,11	58 183,49
Rahoituskehyksen katto	70 137,00				70 137,00	
Liikkumavara	50,32		-34,30		16,02	
josta Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio (2 a)	62 922,98	49 131,08		1 743,00	62 922,98	50 874,08
josta Palautumiskyky ja arvot (2 b)	7 163,70	6 709,40	591,43	600,00	7 755,13	7 309,40
3. Luonnonvarat ja ympäristö	57 222,56	57 445,37			57 222,56	57 445,37
Rahoituskehyksen katto	57 295,00				57 295,00	
Liikkumavara	72,44				72,44	
josta Markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	40 692,21	40 698,18			40 692,21	40 698,18
4. Muuttoliike ja rajaturvallisuus	3 727,31	3 067,38			3 727,31	3 067,38
Rahoituskehyksen katto	3 814,00				3 814,00	
Liikkumavara	86,69				86,69	
5. Turvallisuus ja puolustus	1 901,11	1 111,37	157,03	72,00	2 058,14	1 183,37
Rahoituskehyksen katto	1 946,00				1 946,00	
Liikkumavara	44,89		-44,89		0,00	
6. Naapurialueet ja maailma	16 781,88	13 773,94	150,00	120,00	16 931,88	13 893,94
Rahoituskehyksen katto	16 329,00				16 329,00	
Liikkumavara	0,00				0,00	
7. EU:n yleinen hallinto	11 448,80	11 448,80	-140,12	-140,12	11 308,68	11 308,68
Rahoituskehyksen katto	11 419,00				11 419,00	
Liikkumavara	32,67		77,65		110,32	
Määrärahat yhteensä otsakkeet 1-7	182 735,91	163 588,45	758,34	2 394,88	183 494,25	165 983,33
Rahoituskehyksen katto	182 667,00	168 575,00			182 667,00	168 575,00
josta Joustovälineellä	515,35	527,13	306,79	165,57	822,15	692,70
josta Yhdellä ainoalla liikkumavara- välineellä			450,00		450,00	
Liikkumavara	446,44	5 513,68	-1,54	-2 394,88	444,90	3 284,37
Muut erityisvälineet	2 855,15	2 679,79			2 855,15	2 679,79
Yhteensä kaikki	185 591,06	166 268,24	758,34	2 394,88	186 349,40	168 663,13
Menot % BKT:stä	1,14 %	1,02 %				

Ukrainaan liittyvät täydentävät toimet

Komission oikaisukirjelmän Ukrainaan liittyvät täydentävät toimet koskevat Humanitaarisen avun ohjelmaa otsakkeessa 6 (Naapurialueet ja maailma) ja Erasmus+ -ohjelmaa otsakkeessa 2b (Palautumiskyky ja arvot). Humanitaarisen avun osalta komissio arvioi, että tarvitaan +150 miljoonan euron lisäys talousarvion sitoumusmäärärahoihin. Varat

käytettäisiin humanitaariseen apuun Ukrainalle ja maailmanlaajuiseen ruokakriisiin vastaamiseen. Lisäksi talousarviosta katettaisiin korko- ja hallinnointikuluja lainoista, jotka kuuluvat kahteen ensimmäiseen erään poikkeuksellista makrotaloudellista apua Ukrainalle.

Erasmus +-ohjelmaan komissio ehdottaa +100 miljoonaa euroa lisää sitoumusmäärärahoina Ukrainasta pakenevien oppilaiden, opiskelijoiden ja opettajien auttamiseksi. Komission mukaan varoja etupainotettaisiin rahoituskehyskauden sisällä ja tämä huomioitaisiin rahoitussuunnitelmassa. Koska otsakkeen 6 käyttämätöntä liikkumavaraa ei ole enää jäljellä, humanitaarisen avun 150 miljoonan euron määrärahojen lisäys otettaisiin joustovälineestä. Erasmus +-ohjelman määrärahojen lisäyksestä 34,3 miljoonaa euroa otettaisiin otsakkeen 2b marginaalista ja 65,7 miljoonaa euroa joustovälineestä.

Elpymisvälineen rahoituskustannukset

Oikaisukirjelmässä esitetään päivitetyn korkoennusteen pohjalta +450 miljoonan euron lisäystä sitoumuksina sekä maksuina *Elpymisvälineen* rahoituskustannuksiin. Tästä lisäyksestä miljoona euroa allokoitaisiin *Elpymisvälineen* hallintomenoihin, jotta lainanottoon liittyvä seuranta, raportointi ja likviditeetin hallinta voitaisiin hoitaa entistä paremmin. Oikaisukirjelmän mukaan komissio palkkasi yhteensä 8 uutta sopimussuhteistahenkilöä, joiden kustannukset jaettaisiin suhteellisesti EU:n talousarvion ja RRF-lainoja ottaneiden jäsenvaltioiden välillä. Oikaisukirjelmässä ehdotetaan, että 450 miljoonaa euroa siirrettäisiin yhdestä ainoasta liikkumavaravälineestä (SMI) MFF-asetuksen 11(1) a artiklan mukaisesti. Komissio toteaa lisäksi, että se aikoo päivittää sovittelujakson aikana *Elpymisvälineen* rahoituskustannusarviotaan uusimpien käytettävissä olevien tietojen pohjalta.

EU:n kapasiteetin vahvistaminen metsäpalojen torjumiseksi

Komission mukaan on tarpeen kehittää erikoistunut kapasiteetti metsäpalojen torjuntaa varten EU:ssa. Komissio ehdottaa pelastuspalvelumekanismiin (UCPM) +41,4 miljoonan euron lisäystä sitoumusmäärärahoihin. Tavoitteena on komission mukaan luoda pysyvä lentolaivue metsäpalojen torjuntaa varten. UCPM:n lisäyksistä 14,4 miljoonaa euroa käytettäisiin helikopterien hankintaan. Komission mukaan varoja etupainotettaisiin rahoituskehyskauden sisällä ja tämä huomioitaisiin rahoitussuunnitelmassa. Loput 27 miljoonaa euroa käytettäisiin helikopterien ja kevyiden lentokoneiden vuokraamiseen. Koska otsakkeessa 2 b ei ole jäljellä käyttämätöntä liikkumavaraa, komissio ehdottaa, että määrärahojen lisäys katettaisiin joustovälineestä.

Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskeva väline (EDIRPA)

Komissio julkaisi 19.7.2022 asetusehdotuksen Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoiminnallisten hankintojen avulla koskevan välineen perustamisesta (COM (2022) 349 final). Komission asetusehdotuksen mukaan välineen budjetti olisi yhteensä 500 miljoonaa euroa vuosille 2022-2024 ja sitä rahoitettaisiin rahoituskehyksen otsakkeen 5 (Turvallisuus ja puolustus) liikkumavarasta sekä erityisrahoitusvälineistä. Komission asetusehdotukseen liittyvän rahoitus selvityksen mukaisesti oikaisukirjelmässä ehdotetaan kahden budjettilinjan luomista välineen hallinto- ja toimintamenoille. Oikaisukirjelmässä ehdotetaan +157 miljoonan euron sitoumusmäärärahojen ja +72 miljoonan euron maksumäärärahojen asettamista varaukseen toimintamenobudjettilinjalle. Tarvittavat varat siirrettäisiin oikaisukirjelmän mukaan otsakkeen 5 liikkumavarasta: yhteensä 44,9 miljoonaa euroa, sekä joustovälineestä: yhteensä 112,1 miljoonaa euroa.

Maatalous

Oikaisukirjelmässä tehtäisiin tavanomaisia vuosittaisia mukautuksia koskien maatalousmäärärahojen arvioitua tarvetta, maatalousmenoihin liittyviä käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja sekä kyseisiin menoihin osoitettuja määrärahoja. Oikaisukirjelmässä huomioitaisiin komission kesällä antaman talousarvioesityksen jälkeen maatalousalalla tehtyjen päätösten vaikutukset sekä kaikki muut sellaiset ehdotukset, joiden odotetaan vaikuttavan merkittävästi varainhoitovuoteen 2023.

Komissio esittää, että otsakkeen tarpeet olisivat noin +175 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarvioesityksessä on arvioitu. Vastaavasti komissio esittää, että otsakkeeseen tulevien maatalousmenoihin liittyvien käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen määrä kasvaisi 457 miljoonasta eurosta 632 miljoonaan euroon, kattaen siten täysin arvioidut tarpeiden lisäykset.

Näiden päivitysten seurauksena alaotsakkeen ”Markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet” kokonaismäärä säilyisi muuttumattomana komission esitykseen nähden 40 692,2 miljoonassa eurossa, sisältäen 450 miljoonan euron osuuden maatalouden varaukseen.

Koheesio

Komissio esitteli vuoden 2023 EU:n talousarvioehdotuksensa kesäkuussa. Tämän jälkeen komissio esitteli ns. FAST-CARE ehdotuksensa auttaakseen jäsenvaltioita Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamissa seurauksissa. Komission ehdotus lisäisi määrärahojen tarvetta vuosina 2022 – 2023 ohjelmien ennakkomaksuihin, ja vastaavasti vähentäisi tarvetta myöhempinä vuosina, kokonaisvaikutuksen ollessa siten budjettineutraali.

Ehdotuksen vaikutusta vuoden 2023 talousarvion maksuihin ei siten kyetty vielä kesäkuun budjettiesityksessä ottamaan huomioon. Komissio on ottanut arvioinnissaan lisäksi huomioon heinäkuun lopussa jäsenvaltioilta saadut päivitettyt maksuennusteet vuoden 2023 koheesiomaksuista, ja ehdottaa siten oikaisukirjelmässä, että otsakkeen 2b maksu määrärahoja korotettaisiin +1,74 miljardia euroa, jotta voitaisiin vastata FAST-CARE –ehdotuksessa sovittuihin vuoden 2023 lisäennakkomaksuihin.

Hallintomenot ja virastot

Oikaisukirjelmässä mukautettaisiin otsaketta 7 (EU:n yleinen hallinto) yhteensä -140,1 miljoonaa euroa sitoumuksina ja maksuina. Palkkamenot pienentyisivät 93,3 miljoonaa euroa, eläkemenot 39,3 miljoonaa euroa ja Eurooppa-koulujen menot 7,5 miljoonaa euroa. Komission mukaan määrärahatarpeiden pienentyminen johtuu palkkoihin ja eläkkeisiin tehtävistä tarkistuksista. Ostovoiman ja elinkustannusten arvioidun kehityksen perusteella vuonna 2022 palkkoihin tehtävä korotus on 1,7 % pienempi kuin vuoden 2023 talousarvioesityksessä arvioitiin. Komissio ja muut EU-instituutiot ovat päivittäneet vuoden 2023 palkkamenonsa tältä pohjalta. Tästä syystä komission alkuperäisessä talousarvioesityksessä esittämälle joustovälineen käytölle (62,5 miljoonaa euroa) otsakkeessa 7 ei olisi enää tarvetta.

Komissio julkaisi 22.3.2022 asetusehdotuksen toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvavastan varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (COM(2022) 122 final). Asetusehdotuksen eräänä tavoitteena oli EU:n kyberturvallisuuskeskukseksi nimettävän CERT-EU:n rahoituksen vahvistaminen siten, että varoja uudelleen kohdennettaisiin CERT-EU:n palveluja hyödyntävien unionin toimielinten, elinten ja virastojen määrärahoista. Oikaisukirjelmässä esitetäänkin noin +2 miljoonan euron lisäystä CERT-EU:lle.

Oikaisukirjelmässä ehdotetaan, kuten muinakin vuosina, mukautuksia joidenkin virastojen määrärahoihin ja henkilöstöresursseihin. Komission mukaan on tarpeen mukauttaa EU:n lentoturvallisuusviraston (EASA), Euroopan ympäristökeskuksen (EEA), Euroopan

unionin lainvalvontakoulutusviraston (CEPOL), Euroopan syyttäjänviraston (EPPO), Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston (ACER), Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisten tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavan eurooppalaisen viraston (eu-LISA), sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) hallintomenoja ja/tai henkilöstöresursseja johtuen viimeisimmistä niitä koskevista lainsäädännöllisistä tai muista muutoksista. Oikaisukirjelmän mukaan esitetyt mukautukset olisivat budjettineutraaleja.

Tiettyjen EU:n rahoitusohjelmien hallintomenoista rahoitetaan myös ulkopuolista henkilöstöä. Talousarvion ohjelmien hallinnointiin liittyvän työmäärän kasvun vuoksi oikaisukirjelmässä esitetään, että muun muassa AMIF-, BMVI- ja ISF-ohjelmien hallintomenoista voisi kattaa ulkopuolisen henkilöstön palkkamenoja. Oikaisukirjelmän mukaan ehdotetut muutokset eivät lisäisi vuoden 2023 talousarvion menoja.

Muut muutokset

Oikaisukirjelmässä tehtäisiin vielä eräitä muita mukautuksia ja teknisiä päivityksiä budjettirakenteeseen ja selityksiin erityisesti REPowerEU-ehdotusten lainsäädäntömenettelyn mukaisesti.

Talousarvion tulot

Komission vuoden 2023 talousarvioesityksen tulojen kokonaissumma on tasapainoperiaatteen mukaisesti yhtä suuri kuin maksumäärärahojen kokonaismäärä. Komission oikaisukirjelmällä muutetussa talousarvioesityksessä tulojen kokonaissumma olisi 168 663,1 miljoonaa euroa. Tuloista katettaisiin omilla varoilla 156 581,3 miljoonaa euroa ja sekalaisilla tuloilla 12 081,8 miljoonaa euroa.

Komission alkuperäisessä vuoden 2023 talousarvioesityksessä tulojen kokonaissumma oli 168 533,1 miljoonaa euroa siten, että tuloista olisi katettu omilla varoilla 156 451,3 miljoonaa euroa ja sekalaisilla tuloilla 12 081,8 miljoonaa euroa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EU:n yleinen talousarvio perustuu EUT-sopimuksen 314 artiklaan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen (Euratom) 106 A artiklaan. Erityinen lainsäätämismenettely, neuvosto tekee päätöksensä määräenemmistöllä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentin vastuuvaliokunta on budjettivaliokunta. Vuoden 2023 talousarvion yleisesittelijänä parlamentissa toimii Nicolae Ștefănuță (Renew, RO). Parlamentti hyväksyi täysistunnossa 17.-20.10.2022 oman kantansa komission talousarvioesitykseen, jossa se teki neuvoston kantaan muutosesityksiä.

Kansallinen valmistelu

Tämä U-jatkokirje on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja on käsitelty budjetti- ja hallintojooston kirjallisessa menettelyssä (EU34) 13.10.-17.10.2022.

Eduskuntakäsittely

Komission esityksestä EU:n vuoden 2023 yleiseksi talousarvioksi on informoitu eduskuntaa ensin kiireellisellä E-kirjeellä (E 77/2022 vp, 16.6.2022) ja sitten U-kirjelmällä (U 65/2022 vp, 1.9.2022). Eduskunnan valtiovarainvaliokunta käsitteli E-kirjeen 21.6.2022 ja suuri valiokunta 24.6.2022. Valtiovarainvaliokunta käsitteli U-kirjelmän 9.9.2022 ja suuri

valiokunta 14.9.2022 Suuri valiokunta yhtyi erikoisvaliokunnan mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Komission talousarvioesityksellä ja siihen liittyvällä oikaisukirjelmällä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon vuoden 2023 kansallisessa talousarvioesityksessä. Kansallisessa talousarvioehdotuksessa vuodelle 2023 momentille 28.92.69 (Maksut Euroopan unionille) ehdotetaan 2 498 miljoonaa euroa.

Komission alkuperäisen talousarvioesityksen mukaiset Suomen maksut Euroopan unionille vuonna 2023 olisivat olleet 2 363 miljoonaa euroa.

Komission oikaisukirjelmän mukaiset Suomen maksut unionille vuonna 2023 olisivat 2 366 miljoonaa euroa.

EU:n vuoden 2023 talousarvion lopulliset kustannukset kansallisiin maksuosuuksiin selviävät vasta myöhemmin syksyllä, kun talousarviosta on neuvoteltu lopullinen yhteisymmärrys parlamentin ja neuvoston kesken.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komission asetusehdotuksesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamista yhteistoinnallisten hankintojen avulla koskevan välineen perustamisesta (EDIRPA) (COM(2022) 349 final) on annettu eduskunnalle valtioneuvoston kirjelmä U 74/2022 vp.

Komission asetusehdotuksesta toimenpiteistä yhteisen korkean kyberturvataso varmistamiseksi unionin toimielimissä, elimissä ja laitoksissa (COM(2022) 122 final) on annettu valtioneuvoston kirjelmä E 63/2022 vp.

Asiakirjat

Komission oikaisukirjelmä COM(2022) 670 final, 5.10.2022

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Johanna Makkonen puh. +358 29 516 0587, etunimi.sukunimi@gov.fi
 VM/BO Anna Hyvärinen puh. +358 29 553 0405, etunimi.sukunimi@gov.fi
 VM/BO Vesa Kulmala puh. +358 50 597 7548, etunimi.sukunimi@gov.fi
 VM/BO Seija Kivinen puh. +358 29 553 0236, etunimi.sukunimi@gov.fi
 VM/BO Panu Kukkonen puh. +358 40 521 9410, etunimi.sukunimi@gov.fi
 VM/BO Miikka Paajavuori, puh. +358 295 530 551, etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/428/2022

Liitteet

Viite